

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Javni shod

političnega društva »Edinost« dne 9. septembra 1900 na vrtu šolskih zavodov pri sv. Jakobu.

(Dalje.)

G. dr. Slavik je nadaljeval:

Mi zamoremo, po dosedanjih skušnjah, imeti le malo upanja, da bi se nam ta naša zahteva izpolnila. Nekaj pa smemo vendarle zahtevati: da vlada gleda tem organom, ki izvršujejo ljudsko štetje, na roke, da jim ne dopušča popolne svobode v slabem, da jim veli, da nam ne bodo delali krivice ter nam kradi našo narodno imovino. Saj vlada zaradi tega, ker je svobodomiseln, še ne da bi morala dovoljevati, da se dela škoda našim narodnim interesom. V resnici pri nas drugače ni bogve kaka sloboda, pa tudi tega ne treba, da bi vladala ravno v krivici in v slabem. Mi smemo zahtevati, da vlada pazi na organe, ki izvršujejo ljudsko štetje, ter da jim ne dopušča, da bi nam o prihodnjem ljudskem štetju zopet delali take krivice, kakor zadnjič, da bi zopet tako ljudsko štetje spravili na dan, kakor pred desetimi leti. V tem oziru predlagam resolucijo, s katero pozivljemo vlado, naj strogo pazi na to, da se bode ljudsko štetje vršilo redno, pravilno in po zakonu.

Kar se tiče mesta, dobiva vsaka stranka popisne pole, da jih popolni in izročijo oblasti. To je dobro, da ne pridemo v direktno dotiko z dotičnimi organi, ki bi nas lahko zavajali, da bi naše izpovedke ne odgovarjale resnici. V okolico pa pošilja magistrat svoje organe, da izvršujejo popisovanje. Naši ljudje so se deloma nezavedni ter se dajo lahko premetoti, ker imajo pred temi organi prevelik respekt. Nekateri so o tem tako zmešani, da rečejo, česar bi ne rekli, ako bi stvar dobro premislili. Vsled tega so v nekaterih krajih tudi nastali tako čudni uspehi ljudskega štetja. Dobro bi bilo torej, da bi tudi okoličani dobivali popisne pole na dom ter jih sami izpolnjevali. V tem oziru predlagam zopet resolucijo, ki gre za to, naj bi se o prihodnjem ljudskem štetju tudi strankam po okolici popisne pole pošiljale na dom, katere naj stranke same izpolnijo.

Govornik je zaključil: Gospoda moja! Politično društvo »Edinost« vrši svojo dolžnost s tem, da Vas opozarja na važnost ljudskega štetja, da pozivlja vlado, da stori

ona svojo dolžnost, ter s tem, da pozivlja naše zastopnike v državnem zboru, da delajo na to, da se spremeni zakon, ki nam dela krivico.

A to, da sprejemamo resolucije, še ne zadostja. Vsaki zaveden mož treba, da gre na delo, od hiše do hiše; eden drugega naj spodbuja, da vsi zapišejo tisti občevalni jezik, ki jim pripada po narodnosti. (Odobranje)

Gosp. dr. Otokar Rybář, ki se je oglasil potem za besedo, je dejal: G. dr. Slavik Vam je jako obširno in temeljito razložil pomen ljudskega štetja. Povedal Vam je, kakšne nevarnosti tičijo za nas v tistem zakonu o ljudskem štetju, ki ga imamo sedaj in po katerem se šteje po občevalnem jeziku. Opozoril je tudi na posledice, ki jih ima napadeno ljudsko štetje za nas. Skoro ne bi bilo torej potrebno, da se še kaj doda lepemu referatu. A vi veste, da je boljše, če se dobro stvar sliši dvakrat. Da sem se oglasil k besedi, imel sem še drug namen. Vi, kar vas je tukaj, ste, kakor sem prepričan, sami zavedni Slovenci, ki tudi pred magistratovim komisarjem ne zatajite svoje narodnosti; prepričan sem, da Vi vsi zapišete v tisto polo, če jo sami vdobite, ali pa če pride magistratni komisar k Vam, slovensko narodnost. Moje besede ne veljajo toliko Vam, kolikor tistim, ki niso prišli na naše zborovanje in ki so bolj potrebni pouka. Ker ni mogoče, da bi jaz ali kateri drugi gospodov prišel s temi našimi brati v neposredno dotiko, da bi z njimi govoril direktno, prosim vas, da jih poučite vi, da jim poveste, kaj je koristno za nas.

Vi veste, če se govori o taki stvari, da se jo najlažje razloži s primeri, in na podlagi primerov hočem tudi jaz osvetliti važnost ljudskega štetja in dotični zakon.

Že beseda »občevalni jezik« je tako dvomljiva, da človek prav za prav ne ve, kaj pomenja. Če mene vprašate, kaj je moj občevalni jezik, spravite me v veliko zadrego. Občevalni jezik je po mislih tistih, ki so delali zakon o ljudskem štetju, tisti, katerega dotičnik največ rabi, katerega se človek v svojem življenju in občevanju z drugimi ljudmi največ poslužuje. Zdaj pa vprašam vas tukaj v Trstu, kjer je toliko Italijanov, Nemcev, Slovencev, Grkov itd. itd., katerega jezika se največ poslužujete? Tu je veliko uradnikov, ki so že zaradi svoje službe prisiljeni, z vsakim govoriti po njegovo — vsaj po zakonu bi to moralo biti. Tak uradnik

govori zdaj eno minuto z Lahom laški, potem s Slovincem slovenski, s predpostavljanim nemški, s kakim prijateljem morda hrvatski in doma s svojo družino zopet slovenski. Stokrat na dan morda menja mož svoj občevalni jezik. Vzemimo delavca, ki je na delu pri laškem gospodarju. Vse jutro govori z gospodarjem in drugimi delavci laški — slovenski je prepovedano — o poludne doma slovenski; popoldne se ponavlja isto. Zdaj nastaja vprašanje: ali govori ta človek več laški ali več slovenski? Tega pa, mislim, vendar ne more nihče zahtevati, da bi mi besede šteli in jih potem dali na glasovanje ter da bi odločevala večina. (Burno pritrdjevanje).

(Pride še.)

Naš program: § 19.; naše orožje: edinost.

(Dopis iz nekega dolenskega mesta.)

Državnozbornske volitve nam nudijo novo priliko, da se razgovarjamo o našem programu in se posvetujemo o sredstvih, s katerimi bi mogli izvršiti istega.

Ako se ozremo na polpretekli čas naše politične zgodovine, zablisi se nam že iz prve dobe sledeče svetle točke našega programa: narodna enakopravnost, t. j., po Slovenskem, v uradu, šoli, cerkvi slovensčina uradni jezik v zunanjem in notranjem poslovanju, slovenska univerza, narodno politična deželna skupina — naša Slovenija — oziroma spoštovanje Slovencev v njihovih sedežih.

Te točke so bili Slovenci že pred 50 leti postavili v svoj program; posebno krčevito so se bili v prvi dobi ustavnega življenja oklenili prve točke, t. j.: v § 19. zanjimane enakopravnosti. Te točke svojega programa, od katerega nikakor ne smemo odstopiti, so povdarjali na taborih in družih skupščinah od l. 1868 dalje in potom tiska že tudi nad 30 let. A za te kardinalne točke svojega programa so se vsi zdroili politiki neprenehoma zavzemali in puščali v nemar druge stvari, za katere se je zanimalo neslovensko časopisje.

Jaz sem uverjen, da bi bili Slovenci več dosegli na narodnem polju, ako bi bili ostali — edini. Ali že od l. 1873. se pripravamo

svojega hlapca z gromonosnimi naslovi, med katerimi sta bila tepee, potepuh, še najprijaznejša. Ko so se pa sami ustavili pred uho-hodom v hišo, je njegova levica pojavila gorečo željo do rudečih kodrov Jožkovih, z desnico je pa stisnil roko doktorjevo tako pristrano, da bi bil ta kmalu zakričal. Ob enem se je izlil iz njegovih ust dvojen tok: psovanja in pozdravljanja, ki se je različno spletal in včasih očevidno svoj cilj zamenjaval. V jedni sapi je zaklinjal kočijaža, naj mu poda bičiče, da mu je vdrugdi razbije ob glavo, in zahvaljeval se gospodu doktorju, da se je sam potrudil k njemu... »Prisegel sem«, je pristavil, dvigaje dva prsta k nebu, »da se še senco ne dotaknem te Sodome in Gomore!« Nato je zopet obrnil vseobčno pozornost na kose blata, po sanel razvešene, ter ni tajil namere, da se precej obesi, ako ga Bog ne reši tako brezvestnega posla...

Ko je dr. Horlivý slišal te nesmiselne, zmešane izbruhe besnosti ter videl krčevito stiskanje vseh gub na obrazu, s kakršnim je gospod Drtina spremljal te izbruhe, je bil prepričan, da spada njegov pacient k najrazvitejšim besnim blaznikom, ki so sploh kdaj pačili slavljenjo podobo božjo na zemlji. Pri tem se je začudil, da ga je pacient pričakoval. Menda so mu natvezli, da ima kako drugo bolezen, si je mislil.

prav po nepotrebnem. Naš domači prepir je bil od začetka samo stvarjen. Dokler so se Slovenci potegovali za boljši blagor svoj le pod devizo takimenovanega »mlado- in staro-slovenstva«, kar je trajalo nekako do leta 1880., ni se bilo bati, da postane ta prepir škodljiv. Od kar pa se je med »klerikalei« in »liberalci« unel preoster, prestrasten boj, začeli smo se vsi trezni politiki bati, da Slovenci vsled tega strastnega prepira in preglobokega razkola ne le da nič ne dosežemo na politično-narodnem polju, marveč da zgubimo še to, kar smo si z velikim trudom priborili v teku let.

Ako bi smeli ta prepir primerjati s kulturnim bojem, kakoršen je bil pod Bismarkom pred 20 leti na Nemškem, tedaj lahko rečemo, da je naš boj slovenski primerjati Don Quisotovemu dvoboju z zračnim mlinom. Če jeden Bismark ni izvojeval kulturnega boja, ga tudi mi siromašni Slovenci, kakor ga tudi drugi večji narodi ne izvojujejo.

Prazno delo je in bo od strani liberalcev, da bi mogli škodovati instituciji, kakoršnja je Cerkev, katero štiti in mora ščititi država sama v njenem lastnem interesu — da si priznam, da je včasih na pravem mestu, da se posamičen, prenapet služabnik Cerkve zavrne v pristojne mu meje. Nasprotno pa je tudi prazno delo od strani klerikaleev, ako si prizadevajo, da bi svet smatral cerkvene institucije za edini izvor državne modrosti in narodne sreče.

V teh stvareh se torej klerikalei in liberalci lahko pripravajo še leta in leta, vseh pa ne dosežejo ne eni, ne drugi. Nesreča pa je ta, da v tem boju pozabljajo eni in drugi boriti se za slovenske narodne interese. In to je velik madež in velik greh slovenske politike.

Kakošen ugled bo imela slovenska delegacija v državnem zboru na Dunaju, ako ne bo edina?! Ali ni še sram kranjskih političnih voditeljev obeh strank, da vlada v kranjskem deželnem zboru Nemece, da namreč obveljajo le tisti predlogi, za katere glasuje nemška stranka?! Ali ni sramotno, da je na Kranjskem notranji uradni jezik na vseh uradih nemški, zunanji pa le na pol slovenski?! Kdaj dobe Slovenci na Koroškem in Štajerskem slovenskih uradnikov? Kdaj bo vsaj kranjski deželni šolski svet, ki je deloma avtonomen urad, slovensko uradoval? Na

Ko se je gospod doktor izluščil iz kožuha in odej, mu je zaril Drtina koščene prste svoje nerazmerno velike roke v rame ter ga vlekel za sabo po stopnicah v svojo sobo. Doktorjeva nada, da bode mogel prej z gospodično spregovoriti o stanju umobolnika, je bila torej uničena. Komaj je utegnil spomniti Jožka s pomembnim pogledom na dano obljubo, k čemur je ta z odurnim posmehom odločno priklimal z glavo.

Ko je prišel dr. Horlivý v sobo svojega pacienta, si jo je radovedno ogledal. V resnici je bilo zapaziti sledi prevratnega duha z vsemi njegovimi posebnostmi na tem prostoru, kjer je bilo glavno torišče njegovih ekscentričnosti! je mislil sam pri sebi gospod doktor. In ni se motil. To je bil pravi brlog besnega blaznika. Na golih, belih stenah visi seči koledu, kolkova skala in par starodavnih pušek, podobno redkim oznam v puščavi; na mizi, po stolicah in tam v ozadju po ogromni postelji z odgrnjenimi zavesami so se valjali še špago prevezani omoti nekkih požoltelih, od miši močno ogrizenih papirjev; četrtno poda pa je zavzemala velikanska, po njem razprostrta mapa, v katero so bile tu in tam zabodene velike igle z raznobarvenimi zastavicami.

(Pride še.)

PODLISTEK

Zbesnelec.

(Spisal Svatopluk Čech; preložil G. B.)

Vmes so se glasili kraguljec konj kakor bričav, blazen smeh. Te postavbe pa so se nagloma razletavale, zgubljale in pred njim se je prikazala krasna, nežna dekliška podoba, s tožno povešeno glavico, z bliščujočo solzo na bledem licu, v črni žalni obleki, ki se je prijetno odbivala od jasne snegove beline. Oupustite gospodu doktorju to fantazijo — mlad, sloboden človek!

Ko sta se blizala bešinski graščini, se je gospod doktor vzdrnil iz svojih misli ter se nagnil k Jožku z vprašanjem: »Je-li vaš gospod močan?«

Kočijaž se je ozrl v zopetnem iznenadevanju na vprašalca ter dejal čez nekaj časa: »Ne posebno. Jaz bi ga z malim prstom povalil.«

»Dobro. Morda mi ga bode treba še silo ukrotiti. Stojte torej za vratmi sobe, ko pojdem k njemu, ter mi prihitite na pomoč, ko vas pokličem.«

Jožek je izbulil oči prav do vrh glave. »Menda ne bode hoteli gospod doktor —«, je jecljal, »to menda le v šali —«

»O tako važni stvari se ne šalim. Ka-

kor sem rekel, ako bo treba, da ga še silo ukrotimo. Za slučaj take skrajne sile bodite torej pripravljeni. Sicer pa spregovorim poprej z gospodičino.«

Precej časa je trajalo, preden se je zavedel kočijaž od groze ter za silo zbral raztresene misli v rudečelasi glavi. Praskal se je za ušesom, odkaljeval, pogledoval na doktorja ter majal z glavo. Naposled se je spomnil na bičiče, razbito ob najslabši del njegove silne postavbe, in pod uplivom tega spomina se je odločil, da stori doktorju po volji, naj se zgodi, kar hoče. To sklenivši, je čvrsto udaril po konjih. — Ko so prišli k graščini, je kočijaž pokazal s prstom proti poslopju ter pojasnil, nagnivši se k sanem: »Tam-le doli stoji!«

Dr. Horlivý je pogledal v naznačeno mesto ter zagledal tam suhega, vzraslega človeka, v napol lovski obleki, ki je čudno mahal z rokama po zraku. Nenaavadna, sedaj do golega ostrižena glava z navpik po čelu visečim čopom sivih, nekaj daljših las, globoko upale, zlobno sveteče se oči, uporni obraz brez brk, obrvi in ustniece nepretrgoma krčevito se pregibajoči — vse to skupaj je bilo dokaj podobno sliki, katero si je bil doktor v duhu naslikal po pripovedovanju kočijaževem med potjo o svojem prvem pacientu.

Že zdaleč je bešinski gospod pozdravljal

Štajerskem so trije deželni šolski nadzorniki, a menda vsi Nemei, na Koroškem je tudi Nemei enaki uradnik.

Tudi okrajni šolski nadzorniki so na Koroškem in Štajerskem bolj Nemei, nego Slovenci. Na Kranjskem sta med 8 šolskimi nadzorniki dva Nemei, ki nimata komaj polovice toliko šol na skrbi, kakor jih ima en sam slovenski nadzornik.

V Ljubljani je učiteljske še skoro čisto nemško; ondi se odpira zdaj druga slovenska višja gimnazija — z nemškimi učnim jezikom v višjih razredih.

Vse to kriči, o tem naj bi razmišljali slovenski možje na Kranjskem — ene in druge stranke!

V TRSTU, dne 14. sept. 1900.

Strossmayerjev jubilej. Jubilejnih slavnosti v Djakovem se je udeležila tudi deputacija mestnega zastopa ljubljanskega, na čelu jej župan Hribar. Le-ta je na slavnostnem banketu izustil sledečo čestitko:

Prezvišena, presvetla, prečastna in slavna gospoda! Trojica vezi je, ki tesno vežejo slovenski in hrvatski narod: krvno sorodstvo, jezikovna sličnost in — biskup Strossmayer. Da je Slovenec Hrvat po krvi najbližji brat, o tem nas uči narodoznanstvo, da je to krvno sorodstvo po skupnih nesrečah postalo še tesneje, uči nas zgodovina. Hrvatje in Slovenci so se zbirali na braniku za krst častni i slobodu zlatnu; okoli Kolpe in Save so skupno prolivali kri v boju s turškim tiranstvom. In ko so se hrvaški kmetje dvignili, da se rešijo neznosnega jarma potujenega in narodu odtujenega plemstva, našli so zavednih zaveznikov v slovenskih trpinah! Spotoki slovenske krvi so se napajale reke prelite hrvaške krvi.

Jezikovna sličnost, gospoda moja, je med nami tolika, da ga ni Hrvata, ki ne bi se mogel v kakih treh mesecih naučiti slovenski, a ga ni Slovence, ki ne bi se v isti čas mogel naučiti hrvaški. Samo dialektične razlike so med nami take, da nam res ne morete zameriti, ako vas mi planinski Hrvatje v šali imenujemo »ravninske Slovence«.

Te dve vezi, vezi krvi in jezika, ostane, dokler bo vašega in našega roda, torej — ako bo po naši volji — na vekov veke.

Tretja vez med nami, rekel sem, je biskup Strossmayer.

Ilirska doba, gospoda moja, spada med najsvetlejšje epizode v življenju našega naroda. V tej dobi smo se začeli zavedati onega, kar je bilo od nekdanj: krvnega in jezikovnega sorodstva. Ta doba nam je torej dala moža, ki je uvidel tudi, da se pri tej zavesti ne sme ostati, tembolj, ker nam je jedina rešitev v čim tesnejši kulturni skupnosti z narodom hrvaškim. Zato je o vseh svojih velikih osnovah, s katerimi je hotel hrv. narod izomikati in ga proslaviti pred svetom — mislil tudi na nas, o vseh svetovno-političnih dogodkih pozabljen Slovenec. Res je, da so političke meje ovirale popolni uspeh velikih osnov velikega vladike, vendar je vredno navesti nekoliko političnih posledic.

Najbolji dokaz zato mi je okolnost, da danes hrvaško vseučilišče — ta najvišji kulturni zavod, ki ga je Strossmayer poklonil svojemu narodu — zastopa tu Slovenec.

Danes smo po skupnem prizadevanju tako daleč, da je ves slovenski rod od motne Mure do sinje Adrije ter od starodavne Gospe vse do Kolpe in Sotle nadahnjena z jedno mislijo, da nas v zvezi s sedanjim političnim mejam čaka skupna bodočnost v skupni nerazdeljivi domovini!

Je-li torej čudo, ako vladiko Strossmayerja ljubimo in spoštujemo z vso ljubeznijo in častjo, kakoršno le moreta dati narodno sree in narodna duša? Gospoda moja! Slovenci imajo pogovor: »lastna glava, lastna misel« in morda se, na lastno škodo, preveč ravnamo po njem. Vsi — tu ne odpuščam ni najmanj izjeme — vsi smo zložni v spoštovanju in obéudovanju nasproti možu, katerega je božja volja pred 50 leti posadila na bosansko-sremsko škofovsko stolico. Ni ga skoro slovenskega društva, kateremu ne bi bil Strossmayer častni člen, a med mnogimi slovenski občinami, ki ga smejo šteti med svoje častne občane, se ponaša s tem metropola Slovenije, golobica bela Ljubljana. Kdor je bil kedaj na kakem zboru v naši domovini ter je videl in poslušal ono oduševljenje, ki navstaja vsekdar, kadar se spominja ime vladike Strossmayerja, ta mi bo rad veroval, da je danes vsa Slovenija v duhu navzoča na naši slavi....

Gospoda moja! Na ljubavi in dobroti, ki nam jo je iz darežljive roke delil vladika Strossmayer, mu ne moremo biti zadosti hvaležni, radujmo se vsaj danes, ko ga o slavi, kakoršno dočakati je bilo dano le malokateremu cerkv. knezu, vidimo krepkega na telesu, čilega na duhu, da je to zemlja slovenska, iz katere si pomlajuje sokove, ki čuvajo nam vsem toli drago življenje.

Gospoda slavna! Ves kulturni svet spoštuje v našem današnjem slavljenju velikega moža, ki je z dolžnostmi svojega velikega poklica znal harmonično združiti ljubezen do svojega naroda in moderne nazore. Kakor na nebeškem oboku vsemogočni Stvarnik zažiga zvezde, ki nas razveseljujejo s trepetajočo svetlobo svojo tako, pošilja previdnost božja ljudstvu veleume, ki so mu na srečo. Na nebeškem oboku se v večih razdobjih prikazujejo zvezde, ki se svojo izredno svetlobo, ki zatemnjuje vse okolo sebe, vzbujajo našo pozornost in katerih se ljudstvo v ustmenem sporočilu spominja skozi stoletja.

Taka redka zvezda, veleum, ki se rodi samo redko, je naš biskup. In kadar ugasne, še bo spomina nanj, in dela njegova bodo živela vse veke, dokler bo slovenskega rodu in dokler ne propade vsa ljudska kultura. Mi pak želimo danes iz vsega srca, da ta zvezda ne ugasne še dolgo časa. V ime bele Ljubljane in v ime vsega naroda slovenskega dovoljujem si torej, da izrečem prezvišenemu gospodu iskreno napitnico: na mnogaja još ljeta!

Volitve v zavarovalnico proti nezgodam. Iz Pulja nam pišejo: Mi smo tako srečni, da Vam moremo poročati kategorije, ki bodo letos volile v rečeni zavarovalnici. Volitve se bodo vršile okoli polovice oktobra in sicer bodo volile I., II. in VI. kategorije.

O važnosti tega zavoda ste že vi, gosp. urednik, govorili večkrat in, o tem sem uverjen, boste še. Istotako ste povdarjali, kaka sramota je to za ves naš narod, da je ta zavod popolnoma v rokah nasprotnikov, ko bi mi lahko imeli večino v njega vodstvu. Namen tem mojim vrstam pa je, da pozovem rojake na delo, da izbrisemo madež, zakravljen po dosedanjih zamudah.

Politični pregled.

TRST, 15. septembra 1900

H krizi v Avstriji. Tudi lojalnost in udanost do prestola se pri »Neue Freie Presse« ravna po okolnostih in po potrebi hipa. Dočim se v razpravljanju o aferi Stadlerjevi kar cedi same lojalnosti, da more tem perfidnejše cesarjeve besede fruktificirati svojemu slavofobstvu v prilog, pa se v članku o pohvali cesarjevi na adresu Poljakov zvija in suče besede, da bi dokazala, da Poljaki te pohvale prav za prav se svojo politiko zadnjih let niso zaslužili.

Pravi, da patrijotizem Poljakov ni zahteval nikacih žrtev, ker so narodno nasičeni, da so Poljaki podpirali vsako vladu, ker so imeli vsikdar dobiček od tega.

Tudi dva slovenska poslanca — jeden iz konservativnega, drugi iz naprednega tabora — sta se oglasila, in sicer v dunajski »Information«, da povesta svojo o sedanjih krizi. Konservativnemu je glavna skrb ta, da Slovenci dokažejo, kako obsojajo češko obstrukcijo. Naprednjak pa vidi vse v evetju okolo sebe. Mi se nimamo ničesar bati, naši mandati so nam zagotovljeni. Celó prirastka na mandatih se smemo nadejati. In to na — Primorskem.

To svojo nado opira ta zadovoljni mož na fakt, da je bilo dosedanje razmerje na Primorskem absurdno. Kakor da bi v Avstriji ne moglo obstati, kar je absurdno!! Mi zavidamo moža na njegovi — dobri veri. Tudi o tem je prepričan, da to pot vlada ne bo za Italijane in proti nam. A na višek svojega dobrega razpoloženja se je povzdignil mož, rekši, da je to njega pričakovanje oprto — na skušnjo iz zadnjih časov. Res škoda, da nam mož ni po bližje označil teh svojih veselih skušenj.

Zlata beseda primorskim Italijanom. Govoré o razpuščenju državnega zbora in o sedanjih krizi se obrača glasilo tirolskih Italijanov, »Alto Adige«, do primorskih Italijanov z apelom, naj drugače urede svoje razmerje do primorskih Slovanov! »Alto Adige« svetuje tem poslednjim, naj ne nadaljujejo dosedanje politike, ki je slonela na predpostavki, da se narodne pravice Italijanov dajo varovati lena podlagi zgodovinsko političkega nadvladja. S to krivo politiko da se morejo Italijani le za trenotek

izogibati pretečim nevarnostim. Primorski Italijani se smatrajo za močne, ali njihova sedanja večina bo lahko kmalu uničena. Tudi druga plemena opirajo svoje nadvladje na višino svoje kulture. Ali menijo morda istrski Italijani, da bo njih pretežnost vedno trajala? Danes ima italijanska kultura res še velik upliv ob Adriji, ali veliko bolje bi bilo — spoštovanje pravice drugih. Boj adrijskih Italijanov mora dobiti drugo rešenje in sicer na načelih enakopravnosti. Treba najti sredstev, da bo staroslavna latinska kultura varovana, ne da bi v to porabljali tisto namišljeno »manjo vrednost« drugih narodnosti. Italijanski klub mora razvijati delovanje, ki bo blažilo in mirilo, ter mora poskušati, da uglaadi velika narodna nasprotstva.

Zlata beseda to, ki je prišla našim Italijanom od lastnih soplemenjakov, čutečih, kako polna nedoslednosti in kontrastov je sedanja politika Italijanov nasproti Slovanom; ker se svojim postopanjem ubijajo isto načelo, v katerega imenu oni sami stavljajo svoje lastne zahteve, na katero zidajo svojo narodno bodočnost in ki je v korist njih lastnim idealom. Ta njih politika neiskrenosti, zavrtnosti in izdajstva na lastnih načelih jih v parlamentu na Dunaju neprestano spravlja v nečastne pozicije, da igrajo tako čudno ulogo, da so že postali v zasmeh vsem pametnim ljudem!! — Pametno besedo in od strani, ki jim je gotovo najdobrohotnejša, so želi naši Italijani. No, o tem je pa menda prepričan vsakdo, da je bila ta beseda izgovorjena gluhim ušesom. Kdor je v političnem boju vrzel od sebe vsako moralo, kdor se da voditi le od divjih instinktov in strasti, kdor je zapal veri, da more živeti le ob nesreči drugih in da more biti gospod, le če so drugi sužnji, komur je tako popolnoma otrpelo čutstvo, kakor je našim hegemonom, ta je zgubil možnost, da bi čul akcente o pravičnosti in enakosti ljudij. A če je le kaj božje pravice na svetu, mora jim priti dan plačila, ko jih zadene katastrofa, na katero jim namiguje tudi »Alto Adige«.

Cesarjev ukor dru. Stadlerju je provzročil v madjarskih in seveda tudi nemških krogih veliko radost in zadoščenje. A to ne morda zato toliko, ker je bil od najvišje strani občutljivo grajan cerkven dostojanstvenik kakor tak. Zadoščenje in veselje, ki vlada v madjarskih in nemških krogih, ima popolnoma drugačno politično barvo. Pozabiti ne smemo, da se je dr. Stadler v svoji napitnici pokazal Hrvat. In kar je glavno: se je njegova napitnica nanašala na ono točko hrvaške politike, katera je tako direktno in totalno nasprotna stremljenju budimpeštanske in prav tako tudi dunajske politike.

Zato se ne smemo čuditi, da »N. Freie Presse« s pravo slastjo in po svoje komentira cesarjevo grajalno pismo, češ, da so vsi vročekrvneži, ki pripadajo struji, stremeči za združenjem Bosne s Hrvatsko, vdobili jako zdravega hladila. Sosebno to da je znamenito, da Stadlerja niso pozvali na Dunaj na odgovor, ampak so stvar kar izročili javnosti, da ga tako zadene tem občutljivejša kazen.

Iz Zagreba nam je došel danes jedino »Tagbl.«, znamenje torej, da so bili drugi listi zaplenjeni radi afere Stadler. »Agramer Tagblatt« je uverjen, da ukor cesarjev nima svojega izvora v nasprotnu proti uresničenju idejlov hrvaškega naroda, ampak v drugih oziirih. Stališče, da je Bosno prepustiti aferi madjarskih interesov, ne bi bilo na korist monarhije. In z ozirom na to, da pišejo nemški in madjarski listi, da je to sličen slučaj, kakor se je svojedobno dogodil s škofom Strossmayerjem, odgovarja »Agramer Tagblatt«, da nam je v tolažbo zavest, da za Strossmayerjevo afero ni ostalo ni najmanj grenkobe.

Tržaške vesti.

Retirada. Zadnji »Primorski list« piše na našo adresu: »Počas! Katoličani in katoliški duhovniki se ne smejo udeleževati verskih obredov drugih veroizpovedanj, kadar bi to bilo ali v pohujšanje vernemu ljudstvu, ali v versko in нравno škodo udeležencev samih, ali pa nekako odobravanje drugih verskih obredov in izpovedanj. V teh treh slučajih je vsakoršna udeležba prepovedana. Izvzemši teh slučajev pa je udeležba bodisi iz katerega koli veljavnega uzroka dovoljena. Tako se smatra za dovoljeno, da se kdo udeleži pogreba drugoverca, bodisi iz osebnega prijateljstva, bodisi iz katerega drugega vzroka (?). Mislamo, da so tudi dotični duhov-

niki, ki so se udeležili pogreba razkolnega župnika v Trstu, tega prepričanja. Taka udeležba je bolj iz uljudnosti in prijaznosti nego iz kakega odobravanja razkolnega veroizpovedanja.»

Ali gospoda! Saj to isto, prav isto, smo trdili tudi mi! Le kakov tepec ali pa zloben človek bi bil mogel izvajati iz naših besed, da smo mi hoteli reči, da so oni kat. duhovniki, ki so se udeležili pogreba pravoslavnega župnika, odobraval razkol!! Baš zato, ker njih udeležba ni pomenjala odobravanja razkola, baš zato, ker je bil to zgolj čin uljudnosti in pijetete, kakor je navadna povsodi, kjer je civiliziranih ljudij, ljudij s sree in človeškimi čutili, baš zato smo bili ogorčeni, da so znani laški fanatiki denuncirali in mesarili dotične duhovnike, baš zato smo bili indignirani, da je »Primorski list« take ljudi nazival za vrle soboritelje za resnico! Kaki boritelji za resnico so to, o tem govoré izvestni preiskovalni zapisniki, ki se nahajajo v rokah državnega pravdnštva v Trstu. Le malce potrpljenja, boste čuli še lepih stvari!

Mi vidimo torej v gorajih izvajanjih »Prim. lista« popolno retirado po vseh veljavnih pravilih. Kronana pa je retirada »Prim. lista« po njega izjavi, da na »Pismo« v »Eдинosti« ne bodo odgovarjali. Gospoda, to je že stara finesa, ako kdo svojo blamažo hoče pokrivati z — uredniškim košem. »Primorski list« nam v zaključek predbaciva konfuznost.

No, bodi mu. Ali, če je »Primorski list« že pred konfuzno »Eдинostjo« moral nastopiti retirado — in to še tako nerodno —, kaka mora biti še le pri »Prim. listu« — konfuzija!

Škandal! Pišejo nam: Nekdo vam je pisal iz Rojana ter ošibal tri trgovce radi laških napisov. Prav je imel, da je pisal, ker je to res sramota! Naravnost škandal pa je, da e. kr. poštni urad v Rojanu nosi samo nemško-laški napis!!!

Sramota je dalje, da poštni voz iz Doline nosi samonemški napis (in sicer je ime Dolina napisano pokvarjeno).

Nepravilno in nečastno je, da ima e. kr. finančni urad v Kolonji le napis »Cologna«, kar ni naše in kar pospešuje — prehod v blaženo deželo!!

Isto kakor v Kolonji, je tudi na Greti, kjer pišejo samo »Gretta«! Kako je po drugih okrajih, ne vem za gotovo, ali to vem, da je osobito od strani e. kr. oblasti dovolj nečastno (da ne rečem še enkrat: škandalozno), ako se upajo isti še danes v slovenskih krajih razobešati table brez slovenskega napis! Radi napisov na poštinih vozih naj protestirajo občine, ali pa naj spijo še dalje; tako se vsaj ne zamerijo nikomur!

P. n. stariše v Rocolu opozarjamo, da se slovenski otroški vrtec odpre v ponedeljek, dne 17. t. m. Vpisovanje bo vsaki dan, še ves ta mesec, od 9. — 12. Prosimo ob enem vse uplívne može v tem kraju, naj opozarjajo ljudstvo na ta vrtec.

Porotno sodišče. Včeraj se je vršila razprava proti 35-letnemu kovaču Franu Rupniku iz Zagorja na Kranjskem, ki je bil tožen uboja po § 120. kaz. zak. in telesne poškodbe po § 411., ker je dne 31. julija t. l. v Pavlovec ranil Ivana Skoka, ki je vsled tega umrl dne 14. avgusta, dočim je soproga Skokova bila o isti priliki lahko ranjena. Obtoženec je priznaval kaznjivo dejanje, a se izgovarjal, da ga je Skok dražil ter mu pretil in da ni imel namena, da bi nasprotnika ubil. Porotniki so potrdili glavno vprašanje soglasno, a izključili sovražni namen. Vsled tega je bil Rupnik obsojen v 5 mesecev strogega zapora z enim postom vsaki mesec ter v plačilo odškodnine udovi po 6 gld. na mesec za dobo 2 let.

Samomor. Sinoči ob 6. uri in pol se je v carinski podružnici pri »Sanità« ustrelil iz revolverja carinski asistent Rudolf Grauner. Zapustil je tri pisma na svoje in svojega predstojnika. Nesrečnej je bil še le 26 let star ter je zapustil udovo in 4 letno hčerko. Truplo so spravili v mrtvašnico pri sv. Justu.

Dražbe premičnin. V poned., dne 17. septembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici del Bastione št. 1, nove mobilje in mizarske oprema; Passo S. Giovanni pisarniški predmeti; v ulici S. Zaccaria št. 3, krémarska oprema; na trgu Barriera Vecchia št. 1, miza in tehtnice; v ulici Tivarnella št. 1, in v ulici Pauliano št. 12, hišna oprava; v ulici Sanità št. 7, tiskarniški stroji.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 17.0, ob 2. uri popoldne 23.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 768.3 — Danes plima ob 0.27 predp. in ob — pop.; oseka ob 5.14 popoldne in ob 8.7 popoldne.

Za jubilejno dijaško ustanovo so nam došli nadaljni darovi: Prej izkazanih (glej »Edinost« od 23. marca 1900 št. 68) kron 8198.44. — Gospod Franjo Ferfila iz Gorice 50 kron »v počestčenje spomina prijatelja-brata, našega nepozabnega rojaka Žana Dejaka, na katerega smo bili vsi Senožetani ponosni, ker mlademu možu ni branila vojaška oficirska suknja se javno kazati odločnega Slovenca, toliko v domačih kolikor v najvišjih aristokratskih krogih. Bodi mu torej lahka strogo narodna zemlja senožeška!« — Skupaj je torej 8248 K 44 st.

O tej priliki si dovoljujemo prositi slav. občinstvo, da se te naše toli važne ustanove spominjajo ob ugodnih prilikah.

Nadaljne darove sprejema dr. Gustav Gregorin, odvetnik v Trstu.

Za žensko podružnico sv. Cirila in Metoda je nabrala gospica Gombač o razprodaji dopisnic 4 K 20 st.

Za moško podružnico sv. Cirila in Metoda je nabrala gospica Rapetec o razprodaji razglednic na slavnosti na Nabrežini 2 K; dodala sta gg. prof. R. iz Ljubljane 1 K in N. N. 90 st. Na shodu pri sv. Jakobu dne 9. t. m. se je nabralo 8 K 99 st.

»Zveza tržaške slov. mladine« vabi vse svoje člene in nečlene na ples, ki ga prireja vsako nedeljo in praznik v veliki plesni dvorani v ulici Rossetti št. 4, pritičje (pod vodstvom g. Umeka) in sicer je prva vaja od 4. ure pop. do 7 in pol ure zvečer, in druga vaja od 8. ure do 11. zvečer. Plesali se bodo tudi novi plesi. Vstopnina k prvi vaji 50 st., k drugi 60 st. Odbor.

Izlet v Ljubljano. »Delavsko podp. društvo« prireja za dan 7. oktobra t. l. izlet v Ljubljano.

Ta izlet se bo vršil pa le tedaj, ako se do 21. t. m. prijavi najmanj 200 udeležencev.

Priglašja se pri vseh narodnih društvih Trsta in okolice. — Dne 22. t. m. mora vsako društvo sporočiti ustmeno ali pismeno o vspehu zglašenja in sicer do 8. ure zvečer v »Slovansko čitalnico«.

V slučaju, da se do določenega dne ne prijavi zadostno število udeležencev — odpade posebni vlak, kar bi bilo zelo obžalovati. — Pričakujemo torej, da se začne takoj agitacija v ta namen. Odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× Tretja pošta iz Gorice v Tolmin. V »Soči« čitamo: Od 1. t. m. vozi torej tretja dnevna pošta med Gorico in Tolminom ter nasprotno. To je važna pridobitev, ki povzdigne posebno osobni promet po naši Soški dolini. — Le železi bi bilo, da bi se podaljšala vsaj do Kobarida. — Za to zvezo se nam je zahvaliti pred vsemi dvornemu svetniku g. Morieu Felicetti pl. Liebenfels, c. kr. ravnatelju pošt in brzojava v Trstu, ki je tudi v drugih ozirih jako pravičen mož. Inicijativo za to tretjo zvezo pa je dal komisar g. dr. Teodor Sveegeny. Soška dolina jima je hvaležna.

× Shod v Dutovljah. Iz Dutovelj nam pišejo: Dne 16. t. m. po blagoslovu bo v Dutovljah javen shod v prostorih gosp. Ivana Ukmarja. Na shodu bo poročal g. dr. Tuma. Na dnevnem redu bodo razgovori o političnem in gospodarskem položaju v deželi, posebej resolucije o železnici po Krasu, o brezobrestnih posojilih za napravo vinogradov in podpor za javne vodnjake. Dr. Tuma vabi na ta shod kot predsednik narodno-napredne stranke.

× Iz Nabrežine nam pišejo: Dne 10. sept. ob 9. uri popoldne bilo je pri nas videti nekaj nenavadnega. Naša vrla godba je sviral na trgu. Povod temu pa je bil, da je nje dolgoletni učitelj, g. F. Majcen, odhajal na svoje novo mesto, in sicer v središče Slovenije, v belo Ljubljano, kamor je bil pozvan za učitelja nove mestne godbe.

Členi godbe niso mogli lepše pokazati spoštovanja do svojega učitelja, nego s tem, da so mu za odhodnico zasvirali ter ga spremlili na kolodvor.

To je gospod Majcen zaslužil v polni meri, ker le on je povzdignil našo godbo do sedanje višine. Gospod Majcen je bil tudi

kapelnik veteranske godbe v Trstu, ter je tudi tam vspešno deloval, ne le kakor kapelnik, ampak tudi kot skladatelj, o čemer priča koračnica, ki jo je zložil v proslavo petdesetletnice vladarjeve, in za katero je bil tudi odlikovan.

Gosp. Majcen-u pa voščimo, da bi na svojem novem mestu istotako vspešno deloval, kakor je tu pri nas. Prepričan naj bo, da čutila, ki smo mu jih kazali o slovesu, so bila pristna in v dokaz, kako je bil ljubljen od učencev v godbi in od vseh prijateljev.

Gočbi pa želimo, da si pridobi, če je le mogoče, gosp. Majcen-u vrednega naslednika, tako, da delo, ki je je vstvaril on, ne propade, marveč da bo napredovalo. V to pozmozi Bog!

Vesti iz Kranjske.

* Gospodinjska večerna šola v Ljubljani prične svoj 14. tečaj v ponedeljek, 17. t. m. Poučuje se brezplačno v kuhinji, šivanju in likanju. Dekleta, katera žele ostopiti v to šolo, morajo se oglasiti pri voditeljici v društvenih prostorih na Rimski cesti št. 9.

* Zlato poroko sta dne 8. t. m. na Trojanah praznovala Gotard in Jožefa Fakin. Dasi revna, sta pošteno vzredila tri sine in dve hčeri. Unukov imata zlatoporočence 15 in dva prauka. Slavnost se je vršila zelo slovesno po zaslugi rodoljuba Fr. Konška, veleposestnika in poštarja, ter drugih vrlih Trojancev.

* Prešernova slavnost v Kranju obeča postati krasno narodno slavlje. Poleg mnogo družih narodnih in gasilnih društev se te slavnosti, o kateri se prvaku-pesniku Prešernu razkrije spominska plošča, vdeleži tudi vrlo pevsko društvo »Nabrežina« iz Nabrežine.

Štajerske vesti.

— Iz Celja poročajo »Narodu«, da je dne 12. t. m. prignal orožnik znanega zagriženega renegata E. Ambroschütza na okr. sodišče. Vzrok aretovanja ni znan, najbrže pa ni bil kak le neznaten prestop kazenskega zakonika.

— Bralno in pevsko društvo »Maribor« priredi dne 16. oktobra »Slomškovo slavnost«, na vrtu »Narodnega doma« v Mariboru. Začetek ob 4. uri popoldne. — Ako bi bilo dne 16. oktobra 1900. slabo vreme, se bo vršila veselica z istim vsporedom v nedeljo, dne 23. oktobra.

— Graško vseučilišče. Na tem vseučilišču je bilo v minolem tečaju 1524 slušateljev. Graško vseučilišče je gledé številu slušateljev mej 28 avstrijskimi in nemškimi na šestem, a mej 119 vseučilišči na svetu na 24. mestu.

Razne vesti.

* Junaštvo laških generalov«. Pišejo nam: Te dni ste poročali o neki zastareli, a vendar zanimivi stvari. Menda bo tudi sledeča dogodbica zanimala cenjene čitatelje.

Evo torej: Na večer umora laškega kralja v Monzi sedel je eden general v kočiji na desni strani kralja, drugi general pa spredaj. Dva služabnika sta stala na kočiji za kraljem. Kočija se je že odpeljala od slavnosti, kjer je bil prej kralj navzoč, kar je navstal pred vozom neki pretep, ki ni imel družega namena, nego ustaviti kočijo in dati morilecu Bresciji priliko, da ložje zadene v postavljeni si cilj. In Breschi je zadel dobro; nič manj nego tri kroglice spustil je na kralja. Ako pomislimo, da vendar mine nekoliko trenutkov, predno oddamo iz samokresa drugi strel, in za drugim zopet nekaj, predno oddamo tretji strel, prihaja nam nehoté vprašanje, kaj sta vendar-le delala oba generala, da je murilec imel toliko časa, da je zamogel oddati tri strele, ne da bi ga motil vsaj eden onih dveh generalov? Ako premišljujemo to, prihaja nam nehoté na misel, da sta padla v nezavest, ko sta slišala prvi strel, ali sta popolnoma izgubila glavo, ali pa sta zbežala, kakor imajo že navado. Res je, da človek izgublja hladnokrvnost, ako se nenadoma zasliši v bližini strel; a to traja le trenotek in v najmanjšem trenotku je pravi mož zopet na svojem mestu. A laška generala kaj takega nista dokazala, ona generala, ki sta prisegla tudi umreti za svojega kralja; pač pa sta le dala klasično pričo o laški strahopetnosti.

Res, lepo ulogo sta igrala! In da sta še lepše popolnila to vlogo, ponudila se jima je zopet prilika na porotni razpravi proti Bresciji v Milanu, kjer jeden izmed generalov ni bil zaslišan niti kakor priča. Po mojem slabem umu si mislim, da ga le vsled tega niso zaslišali, ker bi ne mogel priseči, da bi bil kaj videl ali slišal. Res junaško se je vedel.

Drugi general pa je izpovedal tudi v Milanu na oni razpravi, da je slišal kralja reči: »Ni nič!« — Družega torej tudi ta general ni videl in slišal, nego tolažilne besede smrtno ranjenega kralja!

Taki so vam junaki dvatisočletne kulture! Samo tolažilne besede čujejo taka ušesa. In s takimi generali so naši hrabri slovanski junaki v zvezi, s takimi junaki bi se morali eventualno boriti naši sinovi? — Upajmo, da pridejo tudi pri nas do spoznanja, da s takimi ljudmi ni vredno »kaše pihati«.

Pri nikaki rodbini ne bi smeli pogrešati najboljših dveh ljudskih domačih zdravil, namreč: dr. Rosa-jev balzam za želodec in pražko domače mazilo. Isti se dobivata v tukajšnjih lekarnah. — Glej oglas.

Brzojavna poročila.

Cesar na vojaških vajah.

JASLO 15. (K. B.) Današnji končni manever se vrši o najlepšem vremenu. Cesar in princ Jurij Bavarski sta se odpeljala po železnici v Tarnovico. Popoldne menda dajo znamenje, da so manevri končani.

Nadvojvoda Fran Ferdinand na Dunaju.

DUNAJ 15. (K. B.) Nadvojvoda Fran Ferdinand se je vrnil iz Stettina danes na Dunaj; tam je bil, kakor znano na cesarskih manevrih.

Profesor Planck umrl.

MONAKOVO 15. (K. B.) Tajni svetnik in vseučilišni profesor pl. Planck je umrl, star 84 let.

Avstro-ogerska in Turčija.

CARIGRAD 14. (K. B.) Avstro-ogerski poslanik Calice je obvestil turško vlado, da je dunajski kabinet pripravljen, da zopet odpočne pogajanja gledé trgovinske pogodbe, katera pogajanja so bila več let pretrgana.

Vojska v južni Afriki.

LONDON 15. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Lourenza Marqueza z dne 14. t. m.: Družina Ben-Viljoens je prispela prošlo noč semkaj. Piere Grobler se misli z družino vred odpeljati na parniku »Herzog«. — »Standard« javlja iz Machadodorpja z dne 13. t. m.: French je prispel v Baberton, kjer je našel 3000 žen in otrok, ki so bili zbežali iz Pretorije in Johannesburga. Buri so med Helvetio in Schönmandriftom zaplenili neki voz angleškega brzojavnega oddelka z Bullerjevo pošto.

LONDON 15. (K. B.) »Standard« javlja iz Capstadta: Iz dobrega vira slišimo, da namerava državna vlada izjaviti te dni, da je v južni Afriki nastalo zopet mirno stanje ter pozvati Bure s proglasom, da tekom gotove dobe odložijo orožje, ker bi se jih sicer smatralo za brezpravne.

LONDON (K. B.) »Daily Telegraph« javlja iz Lourenza Marqueza z včerajšnjega dne: S Krügerjem postopajo kakor z ujetnikom in sicer na pritisk angleškega konzula Rossa, ki je odločno protestiral proti temu, da bi Krüger s portugalskega zemljišča vzdrževal zveze s transvaalsko zvrševalno vlado ali pa isto vodil. Zato se Krügerja spravili iz hiše nizozemskega konzula Potta v vladno poslopje, kjer ga strogo stražijo. Postavili so mu vojaško stražo, in tajnik guvernerjev je osebno odgovoren za Krügerja, ki ne sme zapustiti vladnega poslopja. Guverner je javil konzulu Pottu, da je dobil iz Lizbone ukaz, da ga odslej ne bodo več smatrali za zastopnika transvaalske in oranjske republike, ker sta obe republiki zdaj angleško zemljišče. Francoski konzul in konzularni atašé sta hotela obiskati Krügerja, a ju niso pustili predenj, niti pred njegove uradnike.

LONDON 14. (K. B.) Roberts javlja včeraj iz Machadodorpja, da je general Buller poročal, da so njegove čete popolnoma zasedle Spitzkop. Tam da je našel kakih 300.000 funtov živil, zlasti riža, sladkorja in kave ter 300 zabojev streljiva. Buri so napali četo poročnika Meyricka ob reki krokodilov. Meyrick in neki desetenik sta bila lahko ranjena.

LOURENZO MARQUEZ 14. (K. B.) Krüger se je preselil iz hiše nizozemskega konzula Potta v poslopje guvernerjevo.

Ustaja na Kitajskem.

PARIZ 14. (K. B.) »Agence Havas« javlja danes iz Shanghaia, da se je Li Hung Cang podal danes v Peking.

SHANGHAI 14. (K. B.) Ekspedicija, namenjena za Paotingfu, je v petek zapustila Peking. Druga ekspedicija je zapustila Tientsin, da razprši bokserje na južozapadni strani od Pekinga.

Tržaški „Sokol“.

V soboto, dne 22. septembra 1900. ob 9. uri zvečer se bo vršila svečanostna otvoritev nove društvene telovadnice (ulica Coroneo št. 15.) Natančnejši vspeori pozneje. Na zdar! Odbor.

Malinčev
sirup

lekarnarja Piccoli-ja
v Ljubljani
dvornega založnika Nj. Svetosti
papeža.

se prireja kar najskrbnejše iz dišočih gorskih ma inovih jagodih v srebrnem kotlu s pomočjo para in je torej najbolj čist izdelek nepre-sežne kakovosti ter naj se ne zamenjava z malinovim sokom, ki je v prodaji in je navadno umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju škodljive snovi iz baker. Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizovana, velja K 1.30. Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 kilogr. ter se 1 kilo zaračuna z K 1.10. 105 kilogr. — 100 kron. Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine pošlje-se franko po vsi avstro-ogerski monarhiji protivzetju z K 5.30.

Mršavost.

Lep život se zadobi z našim orientalskim prahom. Jamči se, da se teža pomnoži v 6—8 tednih do 30 engl. liber. Priporočen od zdravnikov ter ni nikak prevara. Mnogo zahvalnih pisem. Cena škatljici z navodilom 2 kroni 50 stotink proti povzetju ali predplačilu.

Higijeničen zavod
D. FRAN STEINER & C.
BEROLIN.

Glavno zastopstvo za Trst, Istro, Dalmacijo, Bosno-Hercegovino ima:
KAROL FRANZ v TRSTU
ulica Acquedotto, nasproti gledališču Rossetti.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
registrirano društvo z omejeno zavezo,
v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4½%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbe po 5½%. Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1,400.000. Poštno-bran. račun št. 837.315.

POZOR!

POZOR!

Domača obrt.

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, Iz odlikovanih tovarni Solkana in Gorice

Antona Černigoj-a

sa nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. na desni strani cerkve sv. Petra.

Cene brez konkurence.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko solo) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke. Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prost. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah. Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Tržaška posojilnica in hranilnica
 registrirana zadruga z omejenim poroštvo,
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
 (Slovanska čitalnica).

Hranilne ulege se sprejemajo od vsakega, če
 tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.
 Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
 zavezanec sam.
 Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
 na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%
 na zastavo po 5 1/2%.
 Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 10—12 dopoldne.
 Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
 poludne.

Positno hranilnični račun 816.004.

Proda se

štacuna z mešanim blagom v jako lepem
 kraju ob železnici blizu Trsta, pod
 jako ugodnimi pogoji.

Več pove upravnistvo tega lista
 via Molino piccolo št. 3, II. nadstrop.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s
 nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
 odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12, dopoldne.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga
 vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal
 stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarij, in
 pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako-
 vrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del.
 Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.
 Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Kwizd^{ov} Korneuburski prašek za krmljenje živine

Veterinarno-dijetično sred-
 stvo za konje, govedo in ovce.
 Rabljen skoro 50 let že v mnogih hle-
 vih, kedar živina nima rada jesti, kedar
 slabo prebavlja v zlobojšanju in pomno-
 žitev redilnosti mleka pri kravah.
 Cena 1/2 škatlice kron 1.40. 1/2 škat-
 ljiče 70 stot. Pristen je le se zavezo-
 stoječo varnostno znamko ter je na
 prodaj v vseh lekarnah in drogerijah.
 Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

e. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in
 knežje belgarski dvorni zalagatelj.
 Okrožni lekarnar, Korneuburg
 pri Dunaju.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slo-
 vensko-hrvatskem jeziku z več kakor 400
 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje,
 potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo,
 za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.
 Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ees. kralj.

privilegiran lastnik

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.

**Čestitam in se radujem z Vami
 na tako dobrem izdelku**

piše odlični trgovec, gospod I. Prelog iz Trsta, prvi kranjski
 tovarni testenin: Znidaršič in Valenčič v II. Bistrici. Original
 tega lista z dne 21. januarja t. l. vsakemu na ogled.

Slav. občinstvo in sosebno gg. čevlarjem pri-
 poroča svojo s 1. sept. otvorjeno bogato zalogo

usnja in čevlarskih potrebščin

z zmernimi cenami.

Spoštovanjem

Ant. Karol Cattai

Ulica Stadion št. 2. Uhod: Ulica Torrente
 nasproti pivarne „Aurora“.

Ljubljanska kreditna banka

naznanja najuljudneje, da je pričela s 1. sep-
 tembrom svoje delovanje v hiši gosp. Grabelnik-a.
Špitalske ulice št. 2.

Ljubljanska kreditna banka se peča z vsemi
 kupčijami, ki spadajo v bančno stroko, posebno:
**s nakupom in prodajo vrednostnih pa-
 pirjev vseh vrst, valut in novcev.**

Eskomptovanje menic.

Sprejemanje hranilnih vlog in vlog na tekoči
 račun s 4% obrestovanjem od dne vloge do
 dne vzdiga.

Zavarovanje proti izgubi pri kurzu pri iz-
 žrebanju srečk.

Borzna naročila.

Posojila na vrednostne papirje z zmernimi
 obrestmi.

Vnovčevanje kuponov, izžrebanih zastavnih
 pisem in srečk.

Sprejemanje vrednostnih papirjev v shram-
 bo in oskrbovanje, kakor tudi v revizijo izžre-
 banih števil i. t. d.

Natančnejša pojasnila se rado voljno dajejo ustmeno ali pismeno.

Ravnateljstvo ljubljanske kreditne banke.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje
 in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,
vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč

peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne
 nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepi
 in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
 mače zdravilo, katero varuje in ohrani
 rane čiste, vnetje in bolečine olajša
 in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti
 6 nvč. več.

varilo! Vsi deli embalaže nosijo
 zraven stoječo, postavno po-
 loženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.